

Stödkommunikationsenheten

Konsekvensutredning med anledning av ändringar i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:90) om ansökan om vissa jordbrukarstöd och landsbygdsstöd

A Allmänt

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2009:90) om ansökan om vissa jordbrukarstöd och landsbygdsstöd är samlade gemensamma bestämmelser för ansökansförfarandet för:

- Gårdsstöd
- Stöd för kvalitetscertifiering
- Kompensationsbidrag
- Nationellt stöd till jordbruket i norra Sverige för smågrisproduktion, getter, potatis, bär och grönsaker
- Alla miljöersättningar med undantag för miljöersättning för natur- och kulturmiljöer i renskötselområdet
- Miljöstöd för anläggning eller återställande av våtmarker och småvatten
- Stöd till mervärden i jordbruket
- Tilldelning av stödrätter ur nationella reserven
- Överföring av stödrätter.
- Företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar (nuvarande lydelse)

Föreskriften reglerar bland annat grundläggande krav för ansökan, viktiga tidpunkter, hur ansökan om utbetalning och åtagande för vissa miljöersättningar görs, vilka uppgifter som ska lämnas senast sista ansökningsdag samt överlåtelse av åtaganden och jordbruksföretag.

1. Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Inför varje nytt stödår görs eventuella ändringar i föreskriften som sker i samband med ändringar ibland annat gemenskapslagstiftningen. Dessutom görs en uppdatering av bland annat ansökningsdatum och stödår.

Överlåtelse av vissa miljöersättningar

Införandet av nya miljöersättningar skjuts till 2015 och därmed är 2014 sista året med de nuvarande miljöersättningarna. För 2014 kommer det, enligt det förslag som finns, inte att gå att söka några nya åtaganden för miljöersättningar. Ett undantag är åtagande för skötsel av våtmarker.

I september 2013 beslutade regeringen att åtaganden som gäller till och med 2013 för betesmarker och slåtterängar, certifierad ekologisk produktion eller kretsloppsriktad produktion samt vallodling ska kunna förlängas ett år. Övriga miljöersättningar fasas ut redan från och med 2013.

2 kap. 39 § reglerar att lantbrukarna måste överlåta all mark vid överlåtelse av miljöersättningsarna vallodling, miljöskyddsåtgärder och minskat kväveläckage. I 2 kap. 40 § regleras att överlåtelse även kan göras om överlåtelsen omfattar del av jordbruksföretaget, åkermark i rätt areal och om övertagaren saknar beslut om åtagande i ersättningsformen. 40 § öppnar upp möjligheten att behålla sitt åtagande och samtidigt överlåta en liten del mark. En övertagare som inte kan söka nytt åtagande från 2014 kan i och med överlåtelsen söka utbetalning för övertagen mark samt ytterligare mark på jordbruksföretaget inom ersättningsformen.

En begränsad budget för 2014 gör att det inte finns plats för överlåtelser som leder till större utbetalningar under 2014. Detta innebär att möjligheten till överlåtelser i vissa fall måste tas bort från och med 2014. Vi föreslår därför att 2 kap. 40 § upphävs.

2 kap. 39 § kommer inte att beröras av ändringen. Därmed kommer överlåtelser av helt jordbruksföretag även fortsättningsvis vara tillåtet.

Sista ansökningsdag 2014

Inför varje stödår utför Jordbruksverket en utredning om vilket datum som är lämpligast som sista ansökningsdag för det kommande stödåret. Utredningen tar hänsyn till vilka krav som ställs från kommissionen, regeringen, länsstyrelsen och Landsbygdsdepartementet för att säkerställa en korrekt utbetalning av stöd. Jordbruksverket kommit fram till att sista ansökningsdag 2014 bör vara 3 april. Diskussioner har även förts med länsstyrelsen.

Den övergripande effekten av datumet är att uppnå utbetalningar som

- är korrekta
- kan göras i tid till en nöjd kund och
- är följden av effektiv hantering både på Jordbruksverket och på länsstyrelserna.

Flytt av bestämmelser för ansökan om stöd för landsbygdsutveckling

Ansökansförfarandet för företagsstöd, projektstöd och miljöinvesteringar ska från och med 2014 regleras i en annan föreskrift. Skälet till att flytta bestämmelserna är att samla dem på samma ställe som regelverken om själva stöd villkoren. Jordbruksverket har dock valt att inte flytta reglerna som avser ansökan om utbetalning av stöd som gäller nuvarande program. Det rör sig om en ändring i 1 kap. 1 § p. 1, ändringar i 1-3 §§, upphävande av 5 § och ändring i 9 § i kapitel 6 samt ändringar i bilaga 5. Detta leder även till att titeln på föreskriften förtydligas.

Redaktionella ändringar

I föreskriftsändringarna ingår även ändringar av redaktionell karaktär så som ändring av stödår och förtydligande av rubriker, rättelse av skrivfel, etcetera. Dessa ändringar tas endast upp i förslaget till föreskrift och ingår inte vidare i konsekvensutredningen.

2. Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Överlåtelser av vissa miljöersättnings

Alternativet är att behålla tillämpningen. Detta är dock inte aktuellt eftersom budgeten för 2014 inte kommer att kunna hållas om ändringen inte görs.

Sista ansökningsdag 2014

Alternativet är att tidigarelägga ansökningsdatumet eller senarelägga det. Effekten av en tidigareläggning är bland annat att det minskar möjligheterna att åstadkomma korrekta uppgifter om stödrättsinnehav, blockdata samt korrekt information till lantbrukarna. Att senarelägga ansökningsdatumet skapar ytterligare problem för länsstyrelserna att hinna med hanteringen av ansökningarna.

Flytt av bestämmelser för ansökan om stöd för landsbygdsutveckling

Alternativet är att låta bestämmelserna om ansökan om stöd ligga kvar i föreskriften, men Jordbruksverket har valt att flytta bestämmelserna till en egen föreskrift föra att, som ovan nämnt, samla dem på samma ställe som regelverken om själva stödvillkoren.

3. Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

De som påverkas av förslaget är länsstyrelserna, lantbrukarna, konsultorganisationerna som hjälper lantbrukarna med ansökningarna och Jordbruksverket.

4. Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Överlåtelse av vissa miljöersättningar

Den föreslagna ändringen innebär att lantbrukarna blir utan miljöersättning något år. När och vilka miljöersättningar som kommer att gå att söka i den nya programperioden vet vi inte i dagsläget, därmed finns en risk att möjligheten att söka ersättning upphör helt.

Sista ansökningsdag 2014

Jordbruksverket har genomfört en utredning gällande vilka konsekvenser ett tidigare eller senare ansökningsdatum får. Här följer en lista på de faktorer som har påverkat valet av datum samt hur de inverkar på bedömningen.

Faktorer som inverkar generellt:

- Konsulterna behöver cirka 9 veckor för att ha möjlighet att bistå de lantbrukare som söker hjälp hos dem. Alltså måste ansökningsperioden vara minst cirka 9 veckor. Jordbruksverket bör välja ett datum så att öppning av SAM Internet kan ske efter trettonhelgen.
- Byte av årsskikt i blockdatabasen måste ske innan SAM Internet öppnas. Det bästa är om öppningen sker efter trettonhelgen.
- Mellanrummet mellan påsken och sista ansökningsdatum måste vara minst två veckor om påsken ligger före ansökningsdatum. Ett datum efter påsk 2014 (20 april) är orimligt.

Positiv inverkan av tidigt sista ansökningsdatum:

- Fältkontrollerna kan endast ske under ”grön” tid, det vill säga under sommarhalvåret. Ett tidigare datum ger en mer spridd och därmed säkrare kontrollverksamhet.
- Handläggning av SAM måste vara genomförd innan ett fullständigt urval av företag som ska kontrolleras kan göras och innan länsstyrelserna kan påbörja fältkontroller. Ett tidigare datum säkerställer detta.
- Handläggning av brukaranmälda ändringar av jordbruksblocken bör vara genomförd före ”grön” tid. Detta för effektiv planering av fältbesöken. Ett tidigare datum säkerställer detta.

- Handläggning av ansökan om åtagande för betesmarker och slåtterängar bör vara genomförd före ”grön” tid. Detta för effektiv planering av fältbesöken. Ett tidigare datum säkerställer detta.
- Resurshushållning på länsstyrelserna gynnas av en jämn arbetsbelastning. Ett tidigare datum ger en bättre personalsituation.
- De flesta lantbrukare fyller i SAM-ansökan sent i ansökningsperioden. Ett tidigare datum är därför acceptabelt.

Positiv inverkan av senare sista ansökningsdatum:

- Indragning av outnyttjade stödrätter kan endast ske efter utbetalning av gårdsstödet. Ett senare datum ger bättre underlag till lantbrukarens ansökan.
- Länsstyrelserna bör handlägga återkrav av felaktiga belopp innan ansökan om stöd 2014 kommer in. Ett senare datum säkerställer detta.
- Utveckling och testning av årsversionen av SAM Internet måste vara slutförd innan SAM Internet öppnas. Ett senare datum säkerställer detta.
- Handläggning av utdelning av stödrätter ur nationella reserven bör vara slutförd innan SAM Internet öppnar. Ett senare datum säkerställer detta.

Val av sista ansökningsdag har stor betydelse för den fortsatta hanteringen av stödärendet. 3 april är ett tidigare ansökningsdatum än senast då motsvarande datum för stödår 2013 var 18 april. De faktorer som varit av störst betydelse är att ansökningsperioden ska vara minst 9 veckor för konsulterna samt att det tar ett par veckor att byta årsskikt i blockdatabasen efter trettonhelgen.

Ett tidigt ansökningsdatum förlänger länsstyrelsernas tid för handläggning och kontroll av ansökningarna inom det berörda länet. Tiden strax före sista ansökningsdag är det viktigt att supporten till lantbrukaren, från både länsstyrelserna, Jordbruksverket och konsulterna, fungerar så bra som möjligt.

Flytt av bestämmelser för ansökan om stöd för landsbygdsutveckling

Borttagningen av bestämmelser för ansökan om stöd för landsbygdsutveckling innebär en minskad administrativ börda för stödsökandena på 8 492 117 kronor¹ sett till endast ändringarna i denna föreskrift. Eftersom bestämmelserna flyttas till en annan föreskrift blir det dock ingen skillnad i praktiken. De nämnda kostnadsmissiga konsekvenserna kommer dock utebli om regleringen inte görs.

5. Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Bedömningen överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen.

6. Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Överlåtelse av vissa miljöersättningar

Informationen kommer att spridas via befintliga informationskanaler, via Jordbruksverkets webbplats, anvisningar till ansökan, broschyrer men även via informella möten och träffar med berörda myndigheter och organisationer.

¹ Beloppet är hämtat från Tillväxtverkets databas Malin.

Sista ansökningsdag 2014

Informationen kommer att spridas via befintliga informationskanaler, via Jordbruksverkets webbplats, anvisningar till ansökan, broschyrer men även via informella möten och träffar med berörda myndigheter och organisationer.

Flytt av bestämmelser för stöd för landsbygdsutveckling

Ej nödvändigt.

7. Konsekvenser för landsbygden

Möjligheten att bo, verka och leva på landsbygden påverkas ytterst lite eller inte alls av ändringen i föreskriften i jämförelse med tidigare lydelse.

8. Beskrivning av hur regleringen ska kontrolleras

Kontrolleras automatiskt i de IT-system som Jordbruksverket har byggt.

B Företag

Markera med x

Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt B.

Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt B.

C Samråd

Enligt förordningen (2007:481) om stöd för landsbygdsutveckling ska Statens jordbruksverks föreskrifter om ansökan om vissa jordbrukarstöd och landsbygdsstöd beslutas efter samråd med Sametinget, Skogsstyrelsen, länsstyrelsen och de organisationer som har representanter i övervakningskommittén.

D Övrigt

Denna konsekvensutredning följer Tillväxtverkets mall för konsekvensutredning. Jordbruksverket har dock lagt till punkt 7 och 8 under avsnitt A.

E Kontaktperson

Kristin Friberg

kristin.friberg@jordbruksverket.se

036-15 63 33